

Bildande av Limhöns naturreservat i Malung-Sälens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, bilaga 2, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Översiktliga data

Namn	Limhön
Kommun	Malung-Sälen
Län	Dalarna
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger 5 km norr om Lima
Huvudsaklig karaktär	Äldre barrskog på diabasberggrund
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Västansjö 2:3, Västansjö 1:15 samt Mårtsviken 2:2 som ägs av Naturvårdsverket
Rättigheter	-
Areal (ha)	Total areal: 34,6 ha Landareal: 34,6 ha Produktiv skogsmark: 30,2 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets barrblandskogar, med rik kärlväxtflora och stort inslag av grov asp, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt.
- förlänga den lövrika fasen genom att gynna äldre lövträd samt skapa förutsättningar för lövföryngring.
- skapa solbelysta luckor i trädskiktet där kärlväxtfloran har möjlighet att utvecklas.
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. I området finns skyddsvärda arter såsom rynkskinn, knärot och vedtrappmossa. För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,

2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - a. befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas.
 - b. enstaka grenar och sly får röjas för att kunna se rågångsmarkeringar,
3. gödsla, kalka, återföra aska i gödningssyfte, använda bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - a. enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer.
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. uttransport av fällt vilt får ske i enlighet med terrängkörningslagen med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - b. för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet att

7. anlägga nya sikt- och skjutgator i anslutning till jaktpass.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägars skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder, anordningar och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. borttagande av gran för att gynna lövträd samt skapa luckor i trädskiktet,
3. borttagande av invasiva arter eller för området främmande arter,
4. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - a. mindre, löst liggande grenar och kvistar får samlas in i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. körning i samband med transport av sjuka personer till läkare eller sjukvårdsanstalt eller i andra jämförliga trängande fall är tillåtet,

Slutligen är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större -fler än 100 deltagare- eller återkommande organiserade arrangemang.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken”. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Med sina 597 meter över havet reser sig Limhön över det omgivande landskapet. Från platån på toppen breder en äldre barrskog ut sig nedför branten mot öster, där Västerdalälven meandrar söderut. Förekomsten av näringsrikt markvatten, som härrör från basalt i berggrunden, och det soliga läget har här gett upphov till en väldigt intressant och skyddsvärd kärlväxtflora. Andra värdefulla inslag i området är stora lodytor, kraftig översilning och rikt inslag av grov asp och död ved. Även kryptogamfloran är värdefull med ett flertal rödlistade arter.

Planeringsbakgrund

Området berörs inte särskilt i kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Malung-Sälens kommun, juni 2008, kompl feb 2009), och ingår ej heller i någon detaljplan.

Lite mer än hälften av det blivande reservatet är klassificerat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Längs den östra gränsen ligger även ett mindre biotopskydd på 0,3 ha som beslutades 1994. Det är vid reservatets bildande oklart var exakt gränsen går för biotopskyddsområdet. Detta behöver fastställas av Skogsstyrelsen i fält innan man kan ta beslut om hur de två skydden ska hanteras i relation till varandra.

Reservatet berör ett område som är av betydelse för totalförsvaret och som enligt 3 kap. 9 § första stycket MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen, eftersom skogsmark kommer att fortsätta utgöra områdets karaktär och inga ytterligare byggnationer tillåts eller planeras inom förvaltningen av området.

Den södra delen av reservatet ingår även i område skyddat enligt Vattendirektivet (2000/60/EG) för dricksvatten-grundvatten (Rörbäcksnäs-Malung).

Ett permanent skydd av Limhön medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Det finns inga kända kulturlämningar med särskilda skydd inom området.

Den pågående markanvändningen är skogsbruk.

Ärendets handläggning

Limhön uppmärksammades i Naturvårdsprogram för Kopparbergs län som togs fram av Länsstyrelsen 1987. Här anges att diabasen, tillsammans med läget, utgör grunden för den rika floran och att ett flertal krävande örter har noterats. Limhön är även inventerat i Länsstyrelsens urskogsinventering 2003.

2010 inkom ett förslag från Skogsstyrelsen att skydda området som reservat i samband med att en fastighet inom området var aktuell för försäljning. 2011 tillstyrkte Naturvårdsverket reservatsbildning för området. Jordfonden på Länsstyrelsen köpte samma år den fastighet som var till försäljning med avsikt att avstå en del av fastigheten till reservat.

På grund av olika omständigheter så dröjde det till 2018 innan reservatsbildningen startades upp för övriga berörda fastighetsägare. Ett informationsbrev skickades ut och strax efter det beställdes värdering av marken inom reservatet och en förhandlare anlätades. Företaget Svefa kom att engageras för att utföra ekonomisk värdering och Sweco fick uppdraget att genomföra förhandlingar med reservatets markägare om ersättning. Förhandlingarna pågick mellan 2020 och 2024 och efter slutförda förhandlingar kvarstår två fastigheter i privat ägo (intrångsersättning), övriga delar är sålda till staten.

Ett förslag till beslut remitterades i maj 2025 till berörda sakägare, myndigheter, Malung-Sälens kommun samt ideella föreningar. Yttrande inkom från Jägarförbundet Dalarna. Skogsstyrelsen meddelar att de ser positivt på att naturvärdena i området skyddas och tillstyrker förslaget till naturreservat. Malung-Sälens kommun har ingen erinran mot förslaget till beslut eller skötselplanen och de ser positivt på att länsstyrelsen ämnar märka ut stigen till utkiksplatsen från vändplanen. Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Framförda synpunkter och hantering av dessa framgår under rubriken "Inkomna synpunkter" nedan.

Motivering av beslutet

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Av nedan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Limhön ska avsättas som naturreservat.

Föreskrifter och skötsel

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Den rika berggrunden av basalt och topografin, en sluttning mot öst, ger gynnsamma förhållanden för en mycket rik vegetation. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara områdets naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Inkomna synpunkter

Jägareförbundet Dalarna är positiva till att man i föreskrifterna gjort flera undantag för att tillgodose jaktintresset men framför att det i föreskrifterna fortfarande finns formuleringar som riskerar att begränsa möjligheten att utöva en säker jakt. Jägareförbundet Dalarna anser att det, utöver att underhållsröja befintliga sikt- och skjutgator, även bör vara möjligt att anlägga nya pass och röja nya sikt- och skjutgator. Behovet kan t ex uppstå om området blir mer utnyttjat av friluftslivet eller om det sker förändringar i omgivande natur. Länsstyrelsen har tillmötesgått Jägarförbundets önskemål genom att lägga till en föreskrift som möjliggör att, efter tillstånd från Länsstyrelsen, anlägga nya sikt- och skjutgator i anslutning till jaktpass.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Ekosystemtjänster

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Limhön från skogsbruk och andra åtgärder säkerställer bevarandet av den biologiska mångfalden i området, vilket är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Utöver detta ökas exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter även kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Enligt 2 kap 4 § växtskyddsförordningen (SFS 2022:795) gäller inte föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter, meddelade av Skogsstyrelsen med stöd av 2 kap 3 § samma förordning, inom naturreservatet. Markägaren har därmed inte något ansvar för att bekämpa eller förebygga sådan insektshärjning inom reservatet som avses i 3 §. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 3.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Helena Höij. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Sarah Norling, den sistnämnda föredragande.

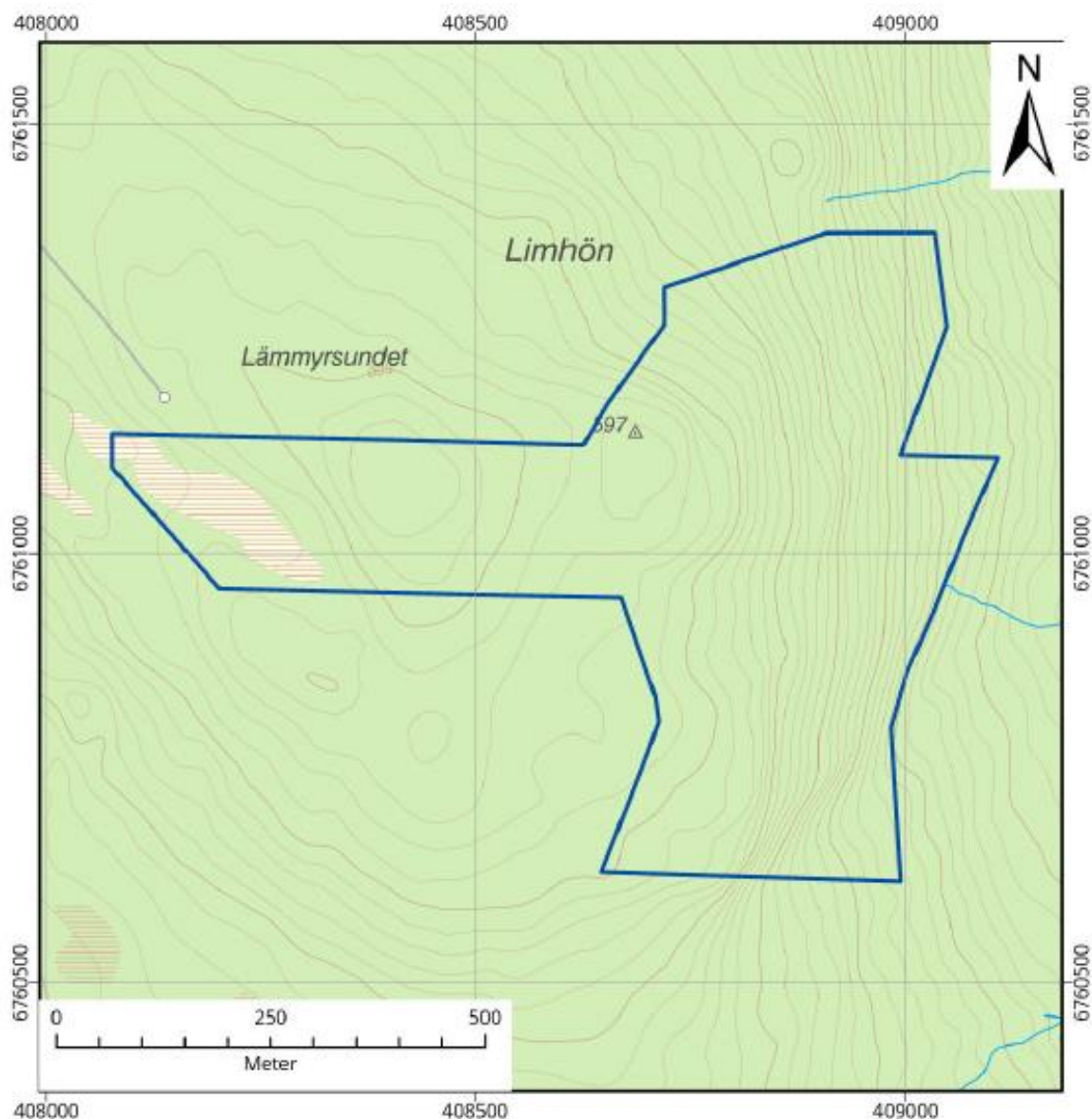
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Skötselplan
Bilaga 3	Överklagningsinformation

Limhöns naturreservat

Översiktskarta

Teckenförklaring
Reservatsgräns

Skötselplan för Limhöns naturreservat

Denna skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Utsikt över Dalälven från Limhön. Foto: Sarah Norling

Innehållsförteckning

Skötselplan för Limhöns naturreservat	1
Beskrivningsdel.....	3
Översiktliga data	3
Geovetenskap.....	4
Biologi	5
Kulturhistoria	7
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	7
Infrastruktur	8
Källförteckning	8
Plandel	9
Syfte med naturreservatet.....	9
Prioritering mellan bevarandevärden	9
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
Jakt och fiske.....	11
Dokumentation och uppföljning	11
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	12
Bilagor.....	12

Beskrivningsdel

Översiktliga data

Administrativa data	
Namn	Limhön
Kommun	Malung-Sälen
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Rättigheter	-
Bebyggelser och anläggningar	-
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

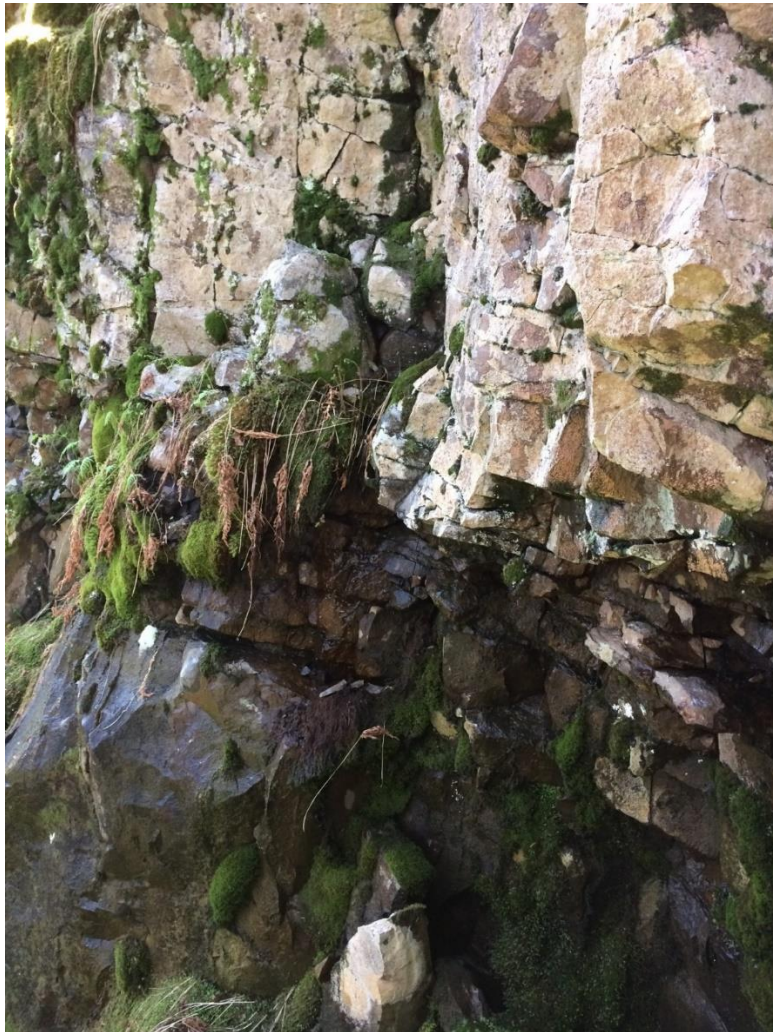
Markslag *	Areal (ha)
Tallskog	3,8
Granskog	20,3
Barrblandskog	4,0
Lövblandad barrskog	0,6
Triviallövskog	0,1
Ungskog och hyggen	3,4
Våtmark	1,2
Övrig öppen mark med vegetation	1,1
Totalt	34,6

* Uppdelning enl. Nationella marktäckedata, Naturvårdsverket.

Geovetenskap

Med sina 597 meter över havet reser sig Limhön över det omgivande landskapet och sluttar brant ner mot Dalälven. Reservatet ligger precis på gränsen av ett stråk av Öjebasalt som sträcker sig genom den omgivande Dalasandstenen. Enligt SLU:S bergartskarta ligger de högre liggande delarna och de östra delarna av reservatet på Öjebasalt medan den södra delen utgörs av Dalasandsten. Öjebasalten har en uppskattad ålder av ungefär 1,5 miljarder år medan åldern på Dalasandstenen är mellan 1,3 och 1,6 miljarder år. Jordarten utgörs av morän, som bitvis är tunn med framträdande berg och lodytor och terrängen är storblockig. I västra delen av området finns en mindre myr, som kallas för Erkelmyren, och här utgörs jordarten av torv.

Limhön ligger precis på gränsen mellan de två naturgeografiska regionerna Vålgig bergkullterräng och Bergkullslätt.

Kanske gömmer sig den fridlysta mossan nordisk klipptuss i denna fuktiga bergsbrant? Foto: Matilda Elgerud

Biologi

Vegetation och flora

Från berget översilas marken rikligt vilket tillsammans med den rika berggrunden av basalt och topografin, en sluttning mot öst, ger gynnsamma förhållanden för en rik vegetation. Ett flertal krävande örter har noterats i området, däribland kransrams, sötvedel, trolldruva, tibast och torta. I början av 1900-talet har, vid inventeringar i området, så mycket som över 70 arter av hökfibblor noterats. Antalet hökfibblor i skogslandskapet har minskat kraftigt sedan dess och det är i dagsläget inte känt hur många arter som finns kvar i området. Inslag som stora lodytor, kraftig översilning och rik förekomst av grov asp och död ved bidrar även till en stor artrikedom av framförallt kryptogamer. På en fuktig bergsbrant i området så växer t ex den fridlysta mossan nordisk klipptuss.

Skogstillstånd

Från platån på toppen breder en äldre barrskog ut sig nedför branten mot öst. Barrblandskogen domineras av äldre gran, men det finns ett påtagligt inslag av lövträd och mot väst blir inslaget av tall större. Död ved finns i stor mängd, framför allt i form av vindfällen. Beståndsåldern är i större delen av området mellan 140 och 175 år. I reservatet ingår även en yta på ca 2,5 ha samt två mindre ytor på ca 0,5 ha som avverkades runt 2005, samt ca 1 ha som avverkades för ungefär 80 år sedan. Historiska ortofoton från 1960 och 1975 visar att skogen bitvis var glesare förr, troligtvis till följd av plockhuggningar.

Fauna

Faunan i området är inte utförligt inventerad.

Värdefulla arter

Vid inventering och fältbesök i området har flera värdefulla arter noterats. I listan nedan presenteras de arter som är upptagna på rödlistan, signalarter enligt Skogsstyrelsen (S), finns upptagen i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv (N2000), ingår i ett åtgärdsprogram för skyddade arter (ÅGP) eller är fridlysta (§). Hotkategorierna i rödlistan är akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD)

Svampar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Asterodon ferruginosus	stjärntagging	NT				
Cystostereum murrayi	doftskinn	NT				
Leptoporus mollis	kötticka	NT				
Phellinus chrysoloma	granticka	NT				
Phellinus ferrugineofuscus	ullticka	NT				
Phellinus nigrolimitatus	gränsticka	NT				
Phlebia centrifuga	rynkskinn	VU				

Lavar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Alectoria sarmentosa	garnlav	NT				
Bryoria nadvornikiana	violettblå tagellav	NT				
Hypogymnia vittata	skuggblåslav		Ja			
Leptogium saturnin	skinnlav		Ja			
Nephroma resupinatum	luddlav		Ja			
Nephroma bellum	stuplav		Ja			
Nephroma parile	bårdlav		Ja			
Parmeliella triptophylla	korallblylav		Ja			

Växter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Anastrophyllum hellerianum	vedtrappmossa	NT	Ja			
Coeloglossum viride	grönkulla		Ja			Ja
Cynodontium suecicum	nordisk klipptuss		Ja	Ja		Ja
Daphne mezereum	tibast		Ja			
Goodyera repens	knärot	VU				Ja
Hepatica nobilis	blåsippa		Ja			Ja
Platanthera bifolia	nattviol		Ja			Ja
Platanthera bifolia subsp. latiflora	skogs nattviol		Ja			Ja
Polygonatum verticillatum	kransrams		Ja			

Kulturhistoria

Ordet Limhön, eller "Limhää", är dialektalt och betyder lerberg. Namnet kommer av att man hämtade lera högt upp i sydsluttningen av berget. Lera benämndes som lim och "hää" betyder berg. Enligt uppgift dokumenterades detta även av Carl Von Linné 1734 på hans dalaresa. Något lertag har inte påträffats inom reservatet, men det ska ha funnits ett sådant i sydöstra hörnet.

Den högsta toppen på Limhön kallas av de närboende för "flaggan". Detta kommer sig av att det tidigare satt en flagga i toppen av ett träd där, sannolikt i samband med flygbildsfotografering.

I Skogsstyrelsens register Skog och Historia finns uppgifter om en övergiven odlingsmark som ligger strax utanför det sydvästra hörnet av reservatet och som i söder är avgränsad av en vällagd stenmur. Enligt uppgift så kallas området lokalt för "Nässlorna".

I övrigt finns inga registrerade kulturlämningar inom området.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Det huvudsakliga friluftslivet är jakt, som förvaltas av Sörnäs-Hammarsbyns viltvårdsområdesförening.

Infrastruktur

Reservatet är tillgängligt via enskild väg (förvaltat av Lima besparingsskog) från länsväg 1047.

Källförteckning

Rynéus, T, (o medarb.), 1988. Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen i Kopparbergs län 1988:1.

Skog & Historia-inventeringen, Skogsstyrelsens GIS-skikt

Urskogsinventeringen, Länsstyrelsen i Dalarnas län 2003

Artportalen, digitalt rapportsystem för växter, djur och svampar, ArtDatabanken.

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets barrblandskogar, med rik kärlväxtflora och stort inslag av grov asp, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt.
- förlänga den lövrika fasen genom att gynna äldre lövträd samt skapa förutsättningar för lövföryngring.
- skapa solbelysta luckor i trädskiktet där kärlväxtfloran har möjlighet att utvecklas.
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Äldre skog med i huvudsak fri utveckling
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med i huvudsak fri utveckling

Beskrivning

Skötselområdet omfattar hela reservatet och utgörs av barrblandskog samt en mindre myr i väst. För utförligare beskrivning se avsnittet Biologi.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog vilken domineras av gamla granar och har ett stort inslag av lövträd. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Skötselåtgärder

Troligen var skogen något glesare förr på grund av skogsbete och plockhuggning vilket sannolikt var mer gynnsamt för hökfibblorna, som generellt trivs i gles/luckig skog. Området lämnas i första hand för fri utveckling, men föreskrifterna möjliggör även skötsel i form av borttagande av gran för att friställa grova lövträd och för att skapa luckor. Föreskrifterna ger även utrymme för att ta bort gran för att gynna löv på de hyggen som ingår i reservatet. Eftersom hökfibblor egentligen inte mår bra av bete så är skogsbete mindre lämpligt, om det inte bedrivs med väldigt lågt betestryck.

Innan eventuella skötselåtgärder påbörjas föreslås en inventering av floran med fokus på hökfibblorna. Skötselåtgärderna och uppföljningen av dessa bör därefter utformas så att man kan följa florans utveckling.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar**Beskrivning**

Reservatet saknar i dagsläget leder och andra anordningar. En stig finns som löper längs den norra gränsen av reservatet. Om man viker av från denna stig söderut i reservatet kommer man till en utsiktspunkt med utsikt över Dalälven. Ett förslag är att en led märks upp fram till utsiktspunkten, se bilaga till skötselplanen.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Uppsättning av informationstavla vid den vändplan som ligger strax nordväst om reservatet, se skötselkartan i bilaga till skötselplanen. Se till att informationen på tavlan och på Länsstyrelsens webbplats är aktuell. Anläggande av parkeringsyta i anslutning till vändplanen samt uppmärkning av led från parkeringen fram till reservatet och vidare till utsiktspunkten i enlighet med skötselkartan. Sträckningen av leden på skötselkartan är

2025-09-15

511-9278-2018

ungefärlig och innan exakt placering bestäms behövs ytterligare fältbesök. Föreskrifterna möjliggör även uppförande av anläggningar som till exempel bänkar och eldplats vid utsiktsplatsen, om förvaltaren bedömer det lämpligt.

Nyttjanderättsavtal med berörda markägare för parkeringsyta och led fram till reservatet finns upprättade. Utsiktspunkten samt den del av den föreslagna leden som ligger inom naturreservatet ligger på mark som ägs av Naturvårdsverket.

Jakt och fiske

Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas (t.ex. passens utformning).

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan bör göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och bör ge vägledning om huruvida ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd. Länsstyrelsen ansvarar även för att alla genomförda restaureringsåtgärder och övriga skötselåtgärder följs upp.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen eller andra fältundersökningar indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

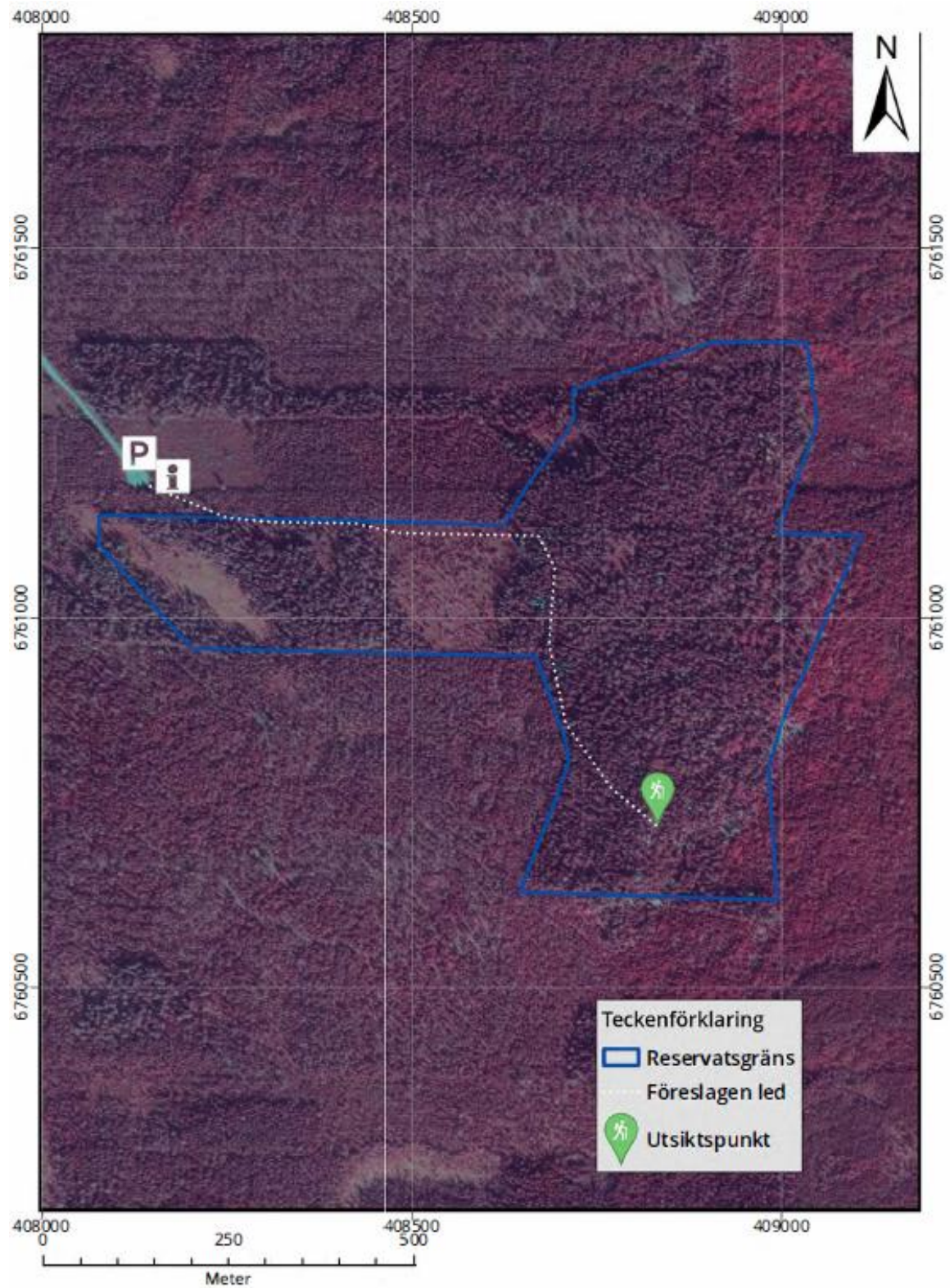
Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se skötselkarta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Se skötselkarta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Anläggande och underhåll av parkeringsyta	Se skötselkarta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Information på webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
3	Iordningställande och underhåll av led och utsiktspunkt	Se skötselkarta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
3	Borttagande av gran	Enligt beskrivning i skötselområde 1	Återkommande vid behov

Bilagor

Bilaga Skötselkarta

Limhöns naturreservat

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 9278-2018.